

Klerikálizál a főváros

Klerikális ifjúsági lapok az iskolákban

Budapest, április 5.

Budapest székesfővárosnak az a hite, hogy liberális és nagyon csodálkoznának az emberek azon, ha valami antiliberális cselekedeten kapnák rajta a fővárost. És most itt egy alkalom a csodálkozásra. A főváros iskoláit, mért az iskola mindenféle propagandának legjobb megindítója és tevény földje, igen sokféle egyesület szeretné a maga céljaira fölhasználni. Kísérleteztek könyvek és folyóiratok, hogy bejussanak az iskolák falai közé és szabad befolyásuk alá vegyék a gyermekeket, mert az ilyen üzlet nemcsak pénzbeli üzletnek, hanem lelki üzletnek is elsőrangú.

A főváros tanácsa azonban, mely a községi iskolák felett rendelkezik, szigorú volt és minden nyomtatvány előtt becsukta a kapuit. Jótékony és emberbaráti intézmények fordultak a fővároshoz, hogy az iskolákban a gyermekek között akciójukat folytathassák: a tanács nem engedte és visszautasított szigorúan mindenfajta kezdeményezést, mert féltette az iskola levegőjét olyan propagandáktól is, a melyektől pedig okos és haladó nevelési politikának nem kellett volna féltenie. Hogy csak egy példát idézzünk, a gyermekszanatórium-egyesületnek sem engedték meg, hogy a főváros iskoláiban a tanuló ifjúság között céljainak híveket szerezzen.

Gondolkodó embernek meg kellene hajolnia ennyi makacs szigorúság láttára, mert úgy látszott, hogy itti elvi kérdéstről van szó, a liberális főváros nem engedi be a humánus intézményeket azért, nehogy precedensre hivatkozzanak a többiek, nehogy jőjjenek az élelmes és résenlévő felekezetek és irataikkal eláraszsják a felekezettől mentes községi iskolát.

Annál csodálatosabb, hogy a „liberális“ főváros tanácsa mégis kivételt statuált. És éppen a harcok klerikálizmus előtt hajolt meg és türelmetlen ifjúsági iratait beengedi az iskolákba. Novák Lajos kanonok, hitoktatási érsek-felügyelő ugyanis azt kérte a tanácstól, hogy a római katolikus hitoktatók a tanítás keretében a „Kis Pajtás“, a „Zászlónk“, a „Nagyasszonyunk“ című ifjúsági folyóiratokat ajánlhassák. És a tanács, amely mindig arra az álláspontra helyezkedett, hogy mivel folyóiratoknak és könyveknek a tanítás keretén belül a tanulóknak beszerzésre való ajánlása a szülők kényszerhelyzetbe hozására adhat alkalmat, — tartózkodik attól, hogy folyóiratokat és könyveket a tanuló ifjúságnak beszerzésre ajánljon.

Iktatószám

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy

261.5

Hely

Idő

"1913"

Személy

Helyszám

Szerző

Cím *Klerikálizál a főváros.*

Forrás:

Világ

Bp.

1913 11/1

(Idő)

(Köt. v. füz.)

Oldalsz.

A Novák Lajos hitoktatási felügyelő kedvéért most tultette magát álláspontján a tanács és a klerikálizmus ifjúsági iratai előtt *megnyitotta az iskolák ajtaját.* Ami lehetetlen volt okos és haladást jelentő könyveknek, azt most a liberális tanács megengedi a klerikálizmusnak: a *klerikális propagandának a főváros iskoláiban szabad az ut.*

Budapest székesfőváros tanácsa ugyanis A. 140174—1913. VII. ü. o. szám alatt hozott határozata alapján, — elvei fentartása mellett — Novák kanonok kérését *teljesíthetőnek találta.* Határozatában kijelenti a tanács:

hogy *észrevételt nem tesz az ellen,* hogy a fővárosi rk. hitoktatók a *Kis Pajtás, Zászlónk, Nagyasszonyunk* c. folyóiratoknak a vallás-erkölcsi oktatásra irányuló egyes, alkalmas cikkeiket ezen cél *szolgálatában* a hitoktatási órák keretén belül *ismertethessék,* anélkül azonban, hogy a tanulókat bármilyen módon is a folyóiratokra való előfizetésre ösztönöznék. Erről a tanács a közoktatási ügyosztályt, az összes iskolák igazgatóit és főtisztelendő Novák Lajos tb. kanonok, hitoktatási érsek felügyelő urat értesíti. Kelt Budapesten, a székesfőváros tanácsának az 1913. évi február hó 20-ik napján tartott üléséből.

(Olvashatatlan.)

h. polgármester.

A határozat nem sok kommentárra szorul: a *klerikális propagandának a főváros iskoláiban szabad az ut.* Most jöhetnek a többi felekezetek is, hogy békés, nyugodt és egymást

becsülő nevelés helyett, felekezeti célok hajszolásához adjon segédkezet az iskola és Budapest, a liberális főváros.